

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

13. Fundamentum quartum, Ex p. 6. tra. 3. resolut. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

5. Tertio, quia ita defecit iurisdicção, quando statutum disponit & prohibet in casu certo: sicut quando prohibet generaliter, utroque casu laeditur iurisdicção Ecclesiastica.

6. Denique contra hanc opinionem expendo textum in *c. qua in Ecclesiis*, ubi statutum Laicorum non erat generale, nec in totum prohibebat acquisitionem fieri in Ecclesiis, sed tantum quoad dominium vile rerum Emphyteoticarum Ecclesiæ & Clericorum, & in certo & raro casu, quando dominus vilis pateretur paupertatem. Secundò per textum in *cap. Ecclesia Sancta Maria*, ubi statutum Laicorum non prohibet generaliter, sed in casu particulari, videlicet, quando res esset litigiosa, & tamè non cõprehendit Ecclesiam. Tertio, ex *cognito, de privileg.* ubi prohibitio non erat generalis, nec prohibebat, quòd Ecclesia posset acquirere, sed tantum in casu speciali, puta ex firmis & molendinis: & tamen reprobat illa prohibitio. Quintò expenditur decisio Bonifacij VIII. *d. cap. finali, de immunit. Eccl. lib. 6.* ibi, *quicumque vendant aut emant*, ubi vitur disunctiva ibi, vendant aut emant: ad cuius veritatem sufficit, quòd vna pars sit vera, si hæredi plures, *ff. de condition. institution.* ibi, *si disunctim.* & in *l. cum pupillus 78. d. disunctim modo ff. de conditionib. & demonstrat.* ibi, *alteram defecisse non obicit.* Ergo, &c.

RESOL. XIII.

Fundamentum quartum. Ex part. 6. tract. 3. Ref. 5.

§. I. **P**robatur quartò ex auctoritate Pontificum & Conciliorum. Nam Innocentius Papa III. Sardiens. & Sidoniens. Episcopus, & Archidiacono Danaïen. mandavit, ut constitutionem Henrici Constantinopolitani Imperatoris, ut nullus posset de suis possessionibus in vita, vel ultimo testamento aliquid Ecclesiis elargiri, frivolum & inanem, & nullo modo servandam decernerent.

2. Idem Innocentius III. quarto nonas Decembris Pontificatus sui anno 14. Regibus ordinavit, ut suos Officiales compescerent, qui postposito zelo Dei Laicos in aegritudine laborantes præpediebant, ne de terris, vel suis hæreditatibus aliquid in elemosynam alicui largirentur.

3. Gregorius Papa IX. ad Episcopum Burgensem, & Decanum Calaguritanum litteras dedit, quibus mandabat, ut Regem Castellæ diligentius moneant, & indicere procurarent, ut revocaret statuta & præcepta quædam, quibus cum magno detrimento Ecclesiæ Calaguritanæ ordinaverat, ne quis de cætero donare aut vendere præsumeret aliquas possessiones Ecclesiæ Cathedrali, aut Monasteriis, aut aliis eiusdem Diocesis piis locis.

4. Alexander Papa huius nominis Quartus, cum intellexisset nonnullos Magistratus temporalem iurisdictionem exercentes, prætextu bonorum Ecclesiis acquisitionum, eisdem Ecclesiis imponere collectas, & tallias, & compellere, nisi soluerent, ut bona sic quaesita extra manum suam ponerent: & insuper de legatis, quæ Ecclesiis & piis locis relinquebantur, certam quantitatem vel portionem deducere, per generalem constitutionem mandavit, ut ista omnia gravamina tollerentur; & iudices sæculares, nisi desisterent, pœna excommunicationis plecterentur. Hæc Alexandri constitutio recensetur in *cap. 1. de immunit. Eccl. lib. 6.*

5. Clemens IV. ubi similia statuta vigere intellexit constanter revocari curavit: nam ad Regem Portu-

Tom. IX.

galie anno sui Pontificatus quarto litteras scripsit, quibus requirebat, & affectu paterno rogabat, ne correctionis necessitatem expectaret: sed protinus per seipsum, quod erat sibi decentius, præteritas quasdam consuetudines revocaret, quibus Episcopis & personis Ecclesiasticis prohibebatur, ne aliquas possessiones emerent, etiam si Emphyteuticæ non forent, vel feudales.

6. Martinus Papa IV. statutum Reginorum contra Ecclesiasticam libertatem, ne quis personis Ecclesiasticis vel Ecclesiis vendere posset aliquid vel donare, in invalidum fuisse, & non teneri Clerum ad illud observandum declaravit, & per censuras excommunicationis & interdicti, & pœnam feudorum privationis Reginos compulsi, ut statutum illud de suis chartulariis prorsus abraderent.

7. Concilia generalia ex omnium Prouinciarum & Regnorum Catholicorum Episcopis & Prælati congregata, hoc ipsum decretum in specie damnauerunt, & omnis cæteris, Concilium generale Lateranense sub Innocentio III. Romæ habitum anno 1215. *c. 44. relatum in c. cum Laicis, de rebus Eccl. non alienand.* per censuram Ecclesiasticam Principes Laicos admonendos decrevit, ut ab huiusmodi præsumptionibus absterent, & similia statuta in invalida esse decrevit: nam verba illa Concilij (non solum de alienatione fundorum, & aliarum possessionum Ecclesiasticarum.) Hostiensis in *c. cum Laicis, n. 5. super verb. de alienatione*, interpretatur de alienatione faciendi infra annum & diem: tales enim constitutiones, seu potius destituciones, iam tunc Principes Laici edere præsumebant, quas Generale Concilium damnavit.

8. Concilium Constantiense, cum eundem articulum de Ecclesiastica libertate tractaret, statutum hoc, de quo agitur, retulit in hæc verba, & pariter condemnavit: ut pote quòd nulla bona temporalia in vim & potestatem Ecclesiasticam transferantur. Hactenus Concilium. In confirmatione constitutionum Federici II. & Caroli IV. quæ habetur in fine Concilij Constantiensis *pag. 923. num. 3.* Conciliorum generalium ex editione Colonensi, anno 1567.

9. Concilium generale Lateranense sub Leone X. *sess. 10. in princip.* in litteris incipient. *Regimini universalis Ecclesiæ*, quas sacro approbante Concilio Leo X. publicavit, constitutiones pro libertate Ecclesiastica, & contra eius violatores confirmavit, & in specie hoc statutum his verbis condemnasse videtur: aut aliàs de illis pro illorum libito voluntatis disponendum, & feuda, ac bona Ecclesiastica in Emphyteusim concedendum, aut aliàs vendendum temere compellentes. Hactenus Concilium.

10. Concilium denique Tridentinum *sess. 25. de Reform. c. 20.* in quo omnes Sacros Canones, & omnia Concilia generalia, & alias Apostolicas sanctiones in favorem Ecclesiasticarum personarum, & contra eius violatores editas innouavit, & exactè ab omnibus observari debere mandavit, hoc ipsum decretum proculdubio etiam reprobat. Ergo, &c.

RESOL. X.

Fundamentum quintum. Ex part. 6. tract. 3. Ref. 6.

§. I. **P**robatur quintò ex auctoritate Doctorum asserentium statuta Laicorum non ligare Clericos, & esse in invalida, si faciunt mentionem de Clericis & Ecclesiis, ut est istud, de quo loquitur, prohibens alienationem stabilium in illos, & ita docet Albericus *tr. de statut. part. 2. q. 2. n. 20. & multis seqq. ubi num. 60.*

D d affirmat